

**RIIGIHANGETE
VAIDLUSTUSKOMISJON**

OTSUS

Vaidlustusaja number	29-25/287625
Otsuse kuupäev	14.03.2025
Vaidlustuskomisjoni liige	Angelika Timusk
Vaidlustus	OÜ Autosõit vaidlustus Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse riigihankes „Mootorsõidukijuhtide koolitused ajateenijatele 2025“ (viitenumber 287625) riigihanke osas 2 (piirkond Paldiski) hankemenetluse kehtetuks tunnistamise otsusele hanke osas 2
Menetlusosalised	Vaidlustaja, OÜ Autosõit, esindaja vandeadvokaat Mart Parind Hankija, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus, esindaja Liina Palmsaar
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

RHS¹ § 197 lg 1 p 4 ja RHS § 198 lg 3 alusel

- 1. Jätta vaidlustus rahuldamata.**
- 2. Jätta OÜ Autosõit vaidlustusmenetluses kantud kulud tema enda kanda.**

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme (10) päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 27.11.2024 alustas Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus (edaspidi Hankija) piiratud hankemenetlusega läbiviidavat riigihanget „Mootorsõidukijuhtide koolitused ajateenijatele 2025“ (viitenumber 287625) (edaspidi Riigihange) ja tegi kättesaadavaks riigihanke

¹ Riigihangete seadus

alusdokumendid (edaspidi RHAD). Riigihange on dünaamilise hankesüsteemiga nr 261676 seotud hange ja on jagatud 5 osaks.

2. 13.01.2025 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) OÜ AUTOSÕIT vaidlustus (puudused kõrvaldati 16.01.2025) AS-i Odium pakkumuse edukaks tunnistamise otsusele Riigihanke osas 2. 22.01.2025 otsusega tunnistas Hankija Riigihanke hankemenetluse kõikides Riigihanke osades kehtetuks ja 23.01.2025 otsusega vaidlustusasjas 9-25/287625 jättis vaidlustuskomisjon vaidlustuse läbi vaatamata.

3. 27.01.2025 laekus vaidlustuskomisjonile OÜ AUTOSÕIT vaidlustus (puudused vaidlustuses kõrvaldati 30.01.2025) Riigihanke osades 1, 2 ja 5 hankemenetluse kehtetuks tunnistamise otsusele. 05.02.2025 otsusega tunnistas Hankija 22.01.2025 otsuse Riigihanke tervikuna kehtetuks tunnistamise kohta kehtetuks ja tegi uue kehtetuks tunnistamise otsuse üksnes Riigihanke osas 2 (Paldiski piirkond). 10.02.2025 otsusega vaidlustusasjas 20-25/287625 jättis vaidlustuskomisjon vaidlustuse läbi vaatamata.

4. 14.02.2025 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) OÜ AUTOSÕIT (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus Hankija 10.02.2025 otsusele tunnistada Riigihange osas 2 kehtetuks (edaspidi Otsus). Järgnevalt tähistab *Riigihange* kitsalt Riigihanke osa 2.

5. Vaidlustuskomisjon teatas 21.02.2025 kirjaga nr 12.2-10/29 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 27.02.2025 ja neile vastamiseks 04.03.2025. Vaidlustuskomisjoni määratud esimeseks tähtpäevaks esitas täiendava seisukoha ning menetluskulude taotluse Vaidlustaja. Teiseks tähtpäevaks esitas täiendavad seisukohad Hankija.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

6. Vaidlustaja, OÜ Autosõit, põhjendab vaidlustust järgmiselt.

6.1. Hankija põhjendab Otsust järgmiselt:

Hankijal oli 10.03.2023 sõlmitud üürileping Paldiskis asuvate kinnistute kasutamiseks, sealhulgas oli Lõunasadama plats, mida kasutati õppesõitudeks. Kuna üürileandjal tekkis vajadus lepingueseme kasutamiseks enda tarbeks, siis lõpetasid pooled üürilepingu alates 1. jaanuarist 2025. Hiljem võimaldati platsi kasutada kuni 31.01.2025.

Hankijal puudub antud ajahetkel informatsioon, et õppesõitudeks oleks võimalik kasutada ka väeosa territooriumi. Hankija ostu projektijuht teavitas seotud hankes pakkumuse teinud autokoole õppesõiduplatsi lepingu lõppemisest 10.01.2025 ning ühtlasi küsis autokoolidelt infot, kas asjaolu, et platsi ei saa enam õppesõitudeks kasutada, mõjutaks seotud hanke tulemusel sõlmitava lepingu täitmist ja kas see võib põhjustada lepingu sõlmimisest loobumist. Hankijale vastas kolm autokooli. Üks autokool vastas, et olukord mõjutab lepingu täitmist ja kui muud lahendust ei leia, siis tuleb lepingu sõlmimisest loobuda; teine autokool vastas, et see mõjutab ajateenijate õpet ning võib tuua kaasa Kaitsevägele kulutusi korduseksamite näol; kolmas autokool vastas, et muudatus teeb lepingu täitmise keerulisemaks, samas ei soovinud lepingu sõlmimisest loobuda. Tekkinud olukorras leiab hankija, et otstarbekas on korraldada Paldiski piirkonna osas uus seotud hange ning korrektselt ette näha tingimused õppesõitude toimumise kohta. Hankijast tuleneval põhjusel on pakkujad sattunud olukorda, mis võis mõjutada ka pakkumuse esitamist, sealhulgas maksumust. Tehnilise kirjelduse sõnastuse kohaselt on osades kategooriates õppesõitude alustamine ja lõpetamine ette nähtud Lõunasadama platsil, kuid reaalsuses kasutati platsi ka õppesõitudeks, millega vähemalt osad

2 (8)

pakkujad on oma pakkumuses arvestanud. Hankija leiab, et kui vähemalt üks pakkuja peab tekkinud olukorras lepingust loobuma või see teeb lepingu täitmise keerulisemaks, siis on võrdse kohtlemise põhimõttest tulenevalt õige korrigeerida riigihanke alusdokumente (RHAD), et seal toodud tingimused vastaksid tegelikule olukorrale ja et lepingut oleks võimalik täita RHAD-s sätestatud tingimustel. Hankija ei saa hakata pidama pakkujatega lepingu täitmise üle läbirääkimisi, et kas ja kuidas lepingu täitmine võimalik oleks, kuna piiratud hankemenetluses ei peeta läbirääkimisi ja lepingute sõlmimise korral ilma kindlusega, et lepingut on võimalik korrektselt täita, võib see kaasa tuua nõudeid hankijale.

Vaidlustaja on seisukohal, et *Riigihanke* kehtetuks tunnistamine esitatud põhjustel on õigusvastane.

6.2. Hankija esitatud põhjus ei ole reaalne ja on kunstlikult otsitud.

6.2.1. Vaidlustajal puudub ligipääs Paldiski Lõunasadama platsi kasutuslepingule, kuid isegi kui Hankija väited lepingu lõppemise kohta on tõesed, ei näe RHAD ette, et Paldiski piirkonnas tuleks hangitavat teenust osutada tingimata just Lõunasadama platsil. Seetõttu ei saa selle platsi kasutamise võimaluse äralangemine omada *Riigihanke* edukale läbiviimisele ja teenuse osutamisele mingit mõju.

6.2.2. Riigihange on konstrueeritud nõnda, et teenust tuleb küll osutada mingis kindlas piirkonnas, ent iga pakkuja kasutab selleks talle kättesaadavaid võimalusi, olgu see siis pakkuja omandisse kuuluv või pakkuja poolt kasutuslepingu alusel kasutatav õppesõiduplats või -klass. Hankelepingu eseme tehniline kirjeldus Paldiski piirkonda puutuv osas küll mainib Lõunasadama platsi, st Hankija on C, CE ja D-kategooria õppesõitude n-õ vaikumisi alguskohaks (NB! mitte isegi läbiviimise kohaks) Paldiski piirkonnas nimetanud Lõunasadama platsi, ent sõnaselgelt on see vaid eeldus, mitte nõue või reegel. Sama lause näeb ette võimaluse, et „vajadusel“ toimub õppesõidu algus „mujal“, kui *autokool tagab õppurite transpordi ja ajateenijate minimaalse eemaloleku väeosast*. Seega ei tähenda ligipääsu puudumine Lõunasadama platsile *Riigihanke* nurjumist, kuna *Riigihanke* tingimused näevad juba praegugi ette, et õppesõidu alustamine võib toimuda ka mujal.

6.2.3. Vaidlustaja ei ole oma pakkumuses seotud võimalusega pääseda ligi Lõunasadama platsile. Vaidlustajale teadaolevalt ei ole seda teinud ka Aktsiaselts Odium (edaspidi Odium). Seega Lõunasadama platsi kasutamise võimatus ei oleks probleem.

6.2.4. Mis puudutab Hankija viiteid pakkujate tagasisidele, siis kuivõrd käesolev vaidlus puudutab vaid *Riigihanget*, ei puutu asjasse teiste osade raames arvamust avaldanud pakkujate hinnangud. Seega on Hankija väide, et *Hankijast tuleneval põhjusel on pakkujad sattunud olukorda, mis võis mõjutada ka pakkumuse esitamist, sealhulgas maksumust* Hankija välja mõeldud probleem.

6.2.5. Isegi juhul, kui mõni pakkuja arvestas sellega, et ta saab kindlasti kasutada Lõunasadama platsi, siis ei moonutanud see konkurentsiolukorda kuidagi nende kahjuks. Kui nad tõesti arvestasid Hankija rentida olnud maa-ala kasutamisega, siis see võimaldas neil pakkuda odavamalt hinda (tasuta kasutatakse kellegi teise platsi, kulud oma kinnisvarale ja transpordile sinna ja tagasi puuduvad), ent nende pakkujate pakkumuste maksumused olid sellest olenemata Odiumi ja Vaidlustaja pakkumustest kallimad.

6.2.6. Arusaamatu on Hankija väide, et tal tuleb *korrektselt ette näha tingimused õppesõitude toimumise kohta*. Praegused tingimused võimaldavad teenust osutada kooskõlas RHAD-iga.

6.3. 27.02.2025 täiendas Vaidlustaja oma seisukohti.

6.3.1. Hankija ei ole selgitanud, kes, millal ja mis asjaoludel Paldiski Lõunasadama platsi õppesõitudeks kasutas. Hankija selline väide on paljasõnaline.

6.3.2. Hankija väide platsi kasutamisest sõiduõppeks on ka asjasse puutumatu. Isegi kui see väide vastaks tõele ja oleks tõendatud, ei oleks sel antud vaidluses rolli, kuna RHAD ei näe ette, et sõiduõppet tuleks läbi viia Lõunasadama platsil.

6.3.3. Hankija on väitnud järgmist: *Asjaolu, et kõik autokoolid [Lõunasadama platsi ei kasutanud], ei tähenda, et hankija ei oleks pidanud arvestama otsuse tegemisel pakkujatega, kes olid tulenevalt varasemast praktikast kasutanud Lõunasadama platsi sõiduõppeks ning arvestanud sellega ka pakkumuse koostamisel ning tulevase hankelepingu täitmisel.*

Esiteks on oluline, et Hankija ei ole nimetatud ühtegi konkreetset pakkujat, kes oleks niisuguse arvestuse teinud. Hankija ei ole seda ka tõendanud.

Hankija argument rajaneb ka valel alusel. Kui mõni pakkuja arvestaski oma pakkumuse tegemisel sellega, et saab kasutada Lõunasadama platsi, siis oli see selle pakkuja viga (ta on RHAD-i valesti mõistnud ning eeldanud midagi, mida seal kirjas ei olnud), mitte Hankija tehtud ülekohus, mida tuleks heastada.

6.3.4. Vaidlustaja väited pärinevad suulisest vestlusest Odiumi juhatuse liikmega. Hankija viitab kirjavahetusele, mille puhul ei ole õiguslikku alust seda Vaidlustaja eest varjata.

6. Hankija, **Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus**, vaidleb vaidlustusele vastu.

6.1. RHAD tehnilise kirjelduse (edaspidi TK) kohaselt on osade kategooriate õppesõitude alustamine ja lõpetamine ette nähtud Paldiski Lõunasadama platsil ning realsuses kasutati platsi ka sõiduõppeks. Asjaolu, et kõik autokoolid seda ei teinud, ei tähenda, et Hankija ei oleks pidanud arvestama otsuse tegemisel pakkujatega, kes olid tulenevalt varasemast praktikast kasutanud Lõunasadama platsi sõiduõppeks ning arvestanud sellega ka pakkumuse koostamisel ning tulevase hankelepingu täitmisel. Asjaolu, et õppesõidu alustamine ja lõpetamine toimub kõnealusel platsil, juba iseenesest viitab sellele, et platsil oli ka praktiline funktsioon õppe läbi viimisel.

6.2. Hankijale ei ole teada, kuidas on Vaidlustajale teada Odiumi seisukoht, et sarnaselt Vaidlustajaga *ta ei ole seotud võimalusega pääseda ligi Lõunasadama platsile ja et Lõunasadama platsi kasutusvõimaluse äralangemine ei mõjuta tema võimekust hankelepingu täita*. Hankija toob välja Odiumilt saadud info, millest Hankija lähtus kehtetuks tunnistamise otsustamisel. Hankija esitas 10.01.2025 Odiumile küsimuse, kas platsi kasutamise võimaluse lõppemine mõjutab lepingu täitmist või soovitakse lepingu sõlmimisest loobuda. Odium ei soovinud lepingu sõlmimisest loobuda, kuid väljendas vastuses selgelt (juhatuse liikme isikus), et *Muudatus kindlasti teeb lepingu täitmise keerulisemaks*. Seega pakkuja ei kinnitanud, et muudatus – Lõunasadama platsi kasutusvõimaluse lõppemine - ei mõjuta lepingu täitmist. Kuna lepingupartneri jaoks on lepingu täitmine keeruline ehk ta ei ole kindel, kas ta suudab takistusteta lepingut täita, ei pidanud Hankija õigeaks temaga lepingu sõlmimist.

6.3. *Riigihanke* kehtetuks tunnistamine ei olnud tingitud Vaidlustaja poolt 13.01.2025 vaidlustuse esitamisest pakkumuse edukaks tunnistamise otsusele. Hankijal tekkis kahtlus juba varem, mida tõendab asjaolu, et Hankija esitas pakkujatele sellekohase küsimuse juba 10.01.2025.

6.4. Hankija esitas 04.03.2025 täiendava seisukoha.

6.4.1. Vaidlustaja väidab, et Paldiski Lõunasadama platsi kasutamine ei olnud lepingu täitmiseks RHAD-i kohaselt kohustuslik ja ei ole tähtsust selle varasemal kasutusel. Hankija

sellega ei nõustu, kuna varasemad lepingupartnerid said Riigihankes pakkumuse koostamisel arvestada ka varasema lepingu täitmise praktikaga. RHAD ei näinud küll ette kohustust kasutada lepingu täitmiseks Lõunasadama platsi (edaspidi ka plats), kuid see oli võimalus ning seda võimalust osad pakkujad ka kasutasid. Platsi kasutamise fakti ei muuda olematuks asjaolu, et TK seda ette ei näinud, kuna see oligi võimalus, mida kõik pakkujad ei kasutanud ning seetõttu ei saa ka sellist kohustuslikku tingimust TK-sse kirjutada. Pakkujad, kes varasemate lepingute täitmiseks platsi kasutasid, võisid platsi kasutamise võimalusega arvestada ka *Riigihankes* pakkumuse koostamisel.

6.4.2. Arvestades, et Riigihankes oli pakkumuste esitamise tähtaeg 11.12.2024, siis platsi kasutamise võimaluse lõppemine alates 01.01.2025 võis mõjutada ka pakkumuse koostamist ja tulevase hankelepingu täitmist kui pakkuja oli pakkumuse koostamisel platsi kasutamise võimalusega arvestanud.

6.4.3. Hankija saatis 10.01.2025 pakkujatele teate (edaspidi ka teade), et Paldiski Lõunasadama platsi ei ole enam võimalik õppesõitudeks kasutada. Teate sai ka Vaidlustaja. Hankija saatis teate põhjusel, et osad autokoolid kasutasid platsi realselt õppesõitudeks.

6.4.4. Tähtsust ei oma see, et B-kategooria õppesõit ei alga TK kohaselt Paldiski Lõunasadama platsil. Oluline on reaalne asjaolu, et platsisõidu koolituseks kasutati Lõunasadama platsi, mis nähtub nii teatest kui ka Oidiumi vastuskirjast. Oidiumi kirjast nähtub lisaks see, et ta arvestas ka *Riigihankes* pakkumuse koostamisel platsi kasutamise võimalusega, sest vastasel juhul ta ei oleks kirjutanud, et *muudatus kindlasti teeb lepingu täitmise keerulisemaks*.

6.4.5. Pakkumuse koostamise aegne olukord oli võrreldes pakkumuse esitamise järgse (hankelepingu sõlmimis eelse) olukorraga muutunud ning Hankija hinnangul on see õiguspärane kaalutlus *Riigihanke* kehtetuks tunnistamisel. Hankijale ei ole teada, kuidas täpselt üks või teine pakkuja pakkumuse maksumust koostab

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

7. RHS § 73 lg 3 p 6 ei sätesta konkreetseid aluseid, millistel juhtudel on hankija õigustatud hankemenetluse RHS § 73 lg 3 p-i 6 alusel kehtetuks tunnistama. Määratlemata õigusmõiste põhjendatud vajaduse korral sisustamisel on nii Euroopa Kohtu kui ka Eesti kohtute praktika siiani tunnustanud hankemenetluse kehtetuks tunnistamise otsustamisel hankija väga laia diskretsiooniruumi. Põhjendatud vajadus võib olla nii hankijast sõltumatu kui ka hankijast tulenev, see ei pea olema kaalukas või oluline (Euroopa Kohtu otsus C 27/98, p-id 23 ja 25), kuid see ei tohi olla meelevaldne. Eesti kohtud on olnud seisukohal, et hankemenetluse kehtetuks tunnistamisel on õiguspärane iga kaalutlus, mis on kooskõlas riigihanke korraldamise üldpõhimõtetega ning on reaalne (Tallinna Ringkonnakohtu otsus 3-18-452, p 13 teine lõik).

8. Vaidlustuskomisjon, tutvunud Hankija ja AS-i Tallinna Sadam vahel 31.12.2024 sõlmitud Paldiski Lõunasadama platsi (edaspidi Platsi) üürilepingu nr 10-12/23/166-1 lõpetamise kokkuleppega nr 10-12/23/166-3, on seisukohal, et Hankija väited sellest, et ta enam *Riigihanke* tulemusel sõlmitava hankelepingu täitmist Platsil võimaldada ei saa, on faktiliselt õiged.

Seda tõendavad kokkuleppe järgmised punktid:

- *pooled on kokku leppinud lõpetada Lepingu kehtivus alates 01.01.2025, st Lepingu kehtivuse viimane päev on 31.12.2024;*

- *vastavalt Lepingu punktis 4.12 sätestatule on Üürnik Lepingu lõppemisel kohustatud Lepingu eseme vabastama ja tagastama Üürileandjale.*

Hankija on Otsuses täiendavalt selgitanud, et *Hiljem võimaldati platsi kasutada kuni 31.01.2025.*

Ei saa olla vaidlust, et viidatud Platsi üürilepingu lõpetamise kokkuleppe on sõlmitud pärast Riigihanke alustamist (27.11.2024) ja Riigihankes pakkumuste esitamist (11.12.2024).

Kuna Otsuse põhjendused (vt p 6.1) on selgelt seotud pärast Riigihanke alustamist selgunud/tekkinud takistustega Platsi kasutamisel, siis asja lahendamisel omab tähtsust üksnes see, kas Platsi kasutamise võimatus hankelepingu täitmiseks võib omada sellist mõju *Riigihankele*, et seetõttu esineb põhjendatud vajadus *Riigihanke* kehtetuks tunnistamiseks.

9. TK sätestab märkusena Platsi kohta järgmist:

<i>Õppesõitude alustamine ja lõpetamine</i>	<i>B-kategooria väeosa väravas (Rae põik 1, Paldiski) ning C, CE ja D-kategooria algus Paldiski Lõunasadama plats, vajadusel mujal, kui autokool tagab õppurite transpordi ja ajateenijate minimaalse eemaloleku väeosast. Väeosa üldjuhul ei toeta lume lükkamisega õppesõidu platsidelt.</i>
---	--

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et vaatamata Hankija ebaõnnestunud TK sõnastusele, justkui oleks Platsi eesmärk õppesõitu vaid alustada ja lõpetada, on tegelikkuses varasemalt Platsi kasutatud nii õppesõitude alustamiseks, lõpetamiseks kui ka läbiviimiseks. Vaidlustaja väitel näeb TK ette algusest peale võimaluse, et „vajadusel“ toimub õppesõidu algus „mujal“, mistõttu ei saa tähendada ligipääsu puudumine Platsile *Riigihanke* nurjumist. Tõsi – pakkujad võisid pakkumuse esitamisel arvestada, et TK-st nähtuvalt on teenuse osutamiseks lubatud kasutada ka mingit muud kohta Platsi asemel ja esitada pakkumus lähtuvalt sellest, et tal on vajadus teenuse osutamiseks õppesõitu alustada või lõpetada mujal kui Platsil. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et nimetatud TK punkti ei saa tõlgendada viisil, et pakkuja pidi juba pakkumuse esitamisel arvestama, et õppesõitude alustamine ja lõpetamine toimub ainult *mujal* ja mingit muud varianti ei olegi. Samuti ei saa TK punkti tõlgendada viisil, et isegi kui pakkuja sai TK kohaselt arvestada Platsiga (ja ta seda tegi), siis pidi ta paralleelselt arvestama ka vajadusega teha seda *mujal*.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et olukorras, kus TK kohaselt on õppesõitude alustamise lõpetamise koht Plats ja üksnes *vajadusel* mujal, siis ei saa Vaidlustaja nõuda, et Hankija tõlgendaks pärast pakkumuste esitamist TK-d viisil, et pakkujatele pidi olema juba algusest peale selge *vajadus* osutada teenust mujal, kuigi see vajadus sai tekkis alles alates 31.01.2025.

10. Vaidlustuskomisjon tunnustab Hankija põhimõttelist õigust ja vajadust *Riigihange* kehtetuks tunnistada, kui TK tingimuses sätestatud asjaolude muutumisel on või võib olla negatiivne mõju esitatud pakkumustele, sh pakkumuste maksumusele, millise olukorraga on tegemist ka praegu.

10.1. TK-st nähtuvalt kaasneb õppesõitude alustamisel ja lõpetamisel *mujal* lisaks sellise platsi kasutamisega seotud võimalikele kuludele, nt rendikulud, pakkujale lisakohustus tagada õppurite transport ja ajateenijate minimaalne eemalolek väeosast. Platsi kasutamisel samasugust kohustust pakkujatel ei olnud, mistõttu on selge, et Platsist erineva muu koha kasutamisega kaasnevad pakkujale lisakulud (vähemalt kulud õppurite transpordile), millega pakkujad ei pidanud pakkumuse esitamisel, kasutades TK-s sätestatud võimalust alustada/lõpetada õppesõitu Platsil, arvestama.

Vaidlustaja valmisolek need kulud *Riigihankes* hankelepingu sõlmimisel ikkagi kanda ka juhul, kui alles *Riigihanke* menetluse käigus selgus, et Platsi hankelepingu täitmiseks üldse kasutada ei saa, ei tähenda, et kõik *Riigihankes* osalenud pakkujad ei pidanudki saada nende kuludega oma pakkumuse esitamisel arvestada või et pakkujad pidi juba pakkumuse esitamisel arvestama vajadusega alustada/lõpetada õppesõite *mujal*, sh arvestama pakkumuse maksumuse hulgas mujal teenuse osutamisega kaasnevate kuludega. *Riigihankes* esitatud pakkumustest ei ole võimalik aru saada, kas pakkujad lähtusid pakkumuse esitamisel sellest, et õppesõitude alustamine ja lõpetamine toimub Platsil või arvestasid nad mõne muu platsiga kuskil *mujal*.

10.2. Teenuse osutamise ja osutamisega seotud kuludega seonduvaid asjaolusid on Hankija

asunud Otsuse põhjendustest nähtuvalt ka välja selgitama, küsides 10.01.2025 e-kirjaga autokoolidelt infot, kas asjaolu, et platsi ei saa enam õppesõitudeks kasutada, mõjutaks seotud hanke tulemusel sõlmitava lepingu täitmist ja kas see võib põhjustada lepingu sõlmimisest loobumist. Hankija Otsuse põhjenduste kohaselt *vastas kolm autokooli. Üks autokool vastas, et olukord mõjutab lepingu täitmist ja kui muud lahendust ei leia, siis tuleb lepingu sõlmimisest loobuda; teine autokool vastas, et see mõjutab ajateenijate õpet ning võib tuua kaasa Kaitsevägele kulutusi korduseksamite näol; kolmas autokool vastas, et muudatus teeb lepingu täitmise keerulisemaks, samas ei soovinud lepingu sõlmimisest loobuda.*

Hankijale vastasid Rakvere Autokool, Odium ja Ametikoolitus OÜ ning vaidlustuskomisjon saab esitatud vastustest aru, et vastatakse pigem seoses 2024 lepingute täitmisega kui seoses Riigihankega¹:

- Rakvere Autokool: *Antud olukord mõjutab lepingu täitmist Paldiski osas. Kui Te ei leia muud lahendust, siis kahjuks ei saa me Paldiski osas lepingut täita;*

- Odium: *Praeguse info kohaselt saame 2024. aasta lepingute täitmist Paldiski Lõunasadama platsil jätkata kuni 31.01.25. Muudatus kindlasti teeb lepingu täitmise keerulisemaks [---];*

- Ametikoolitus OÜ: *Ametikoolitus OÜ-l on hetkel lõpetamisel 2024.a KV ajateenijate sõiduõppe koolitus. Õppesõitude ja riiklike sõidueksamite läbiviimiseks oleme siiani kasutanud kõnealust õppeplatsi. [---] Kui oleme sunnitud viivitamatult lahkuma, siis mõjutab see oluliselt ajateenijate õpet ning suure tõenäosusega põhjustab Kaitsevägele suuri kulutusi korduseksamite näol.*

Vaidlustaja juhatuse liikmele I.M. on ka vastav e-kiri saadetud, kui puudub vaidlus, et vastust Vaidlustaja ei saatnud.

10.3. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et isegi kui Hankija 10.01.2025 e-kirja saajate ring erineb nendest, kes esitasid *Riigihankes* pakkumuse, on kõikidest vastustest äratuntav Platsi kasutamise võimatuse negatiivne mõju teenuse osutamisele juhul, kui teenuse osutaja on hankelepingu sõlminud teadmises, et õppesõidu alustamine ja lõpetamine (ja läbiviimine) on võimalik Platsil. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et kuna TK kohaselt võisid pakkujad *Riigihankes* pakkumuse esitamisel lähtuda asjaolust, et hankelepingu täitmine (õppesõidu alustamine/lõpetamine) on võimalik Platsil ja pakkumuse esitamisel ei pidanud arvestama vajadusega teha seda *mujal*, siis võib samasugune negatiivne mõju olla ka *Riigihankes* esitatud sisulisele pakkumusele (puudub sobiv koht (plats) teenuse osutamiseks ja/või võimalus õppurite transportimiseks), sh esitatud pakkumuse maksumusele, kuna teenuse osutamisega *mujal* kaasnevaid kulusid ei ole pakkumuse maksumuses arvestatud. Seega Hankija ei ole sisuliselt eksinud väites, et *Hankijast tuleneval põhjusel on pakkujad sattunud olukorda, mis võis mõjutada ka pakkumuse esitamist, sealhulgas maksumust.*

10.4. Tulenevalt eespooltoodust on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Otsuses esitatud kaalutlused on reaalsed, ei ole meelevaldsed ja põhjendavad piisavalt Hankija vajadust *Riigihange* kehtetuks tunnistada, mistõttu Hankija Otsus on kooskõlas RHS § 73 lg 3 p-iga 6 ning § 3 p-iga 1 ja selle kehtetuks tunnistamiseks alus puudub.

11. Täiendavalt märgib vaidlustuskomisjon, et TK p-is 3 on mh fikseeritud koolituse algusaeg, mis nn jaanuarikutse B, C, CE-kategooria osas juba põhimõtteliselt saabunud (*11 nädalal 2025*), kusjuures hankelepingu p-i 2.2.1 kohaselt on täitja kohustatud *järgima koolituste läbiviimisel tellija poolt etteantud ajavahemikke ning tähtaegu, tagades etteantud tähtaja jooksul kõikide vajalike teooria- ja sõidutundide toimumised ning broneeringute ajad kooli- ja riiklike eksamite sooritamiseks*, mistõttu asjaolu, et koolituse algus *täpsustatakse tellimiskirjades* ei saa tõlgendada viisil, et TK annab õiguse kokku leppida ka koolituse alguse ajas, mis jääb mitmeid nädalaid väljapoole 11. nädalat.

¹ Vastuste sisu asjasse puutuvas osas ei sisalda ärisaladust.

12. Vaidlustusmenetluse kulud

Lähtudes sellest, et vaidlustus jääb RHS § 197 lg 1 p-i 4 alusel rahuldamata, kuulub vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg 3.

Hankija ei ole taotlenud kulude väljamõistmist.

Vaidlustaja kulud jäävad tema enda kanda.

(allkirjastatud digitaalselt)

Angelika Timusk